

**Ylioppilastutkintolautakunta
Studentexamensnämnden**

KUVATAITEEN YLIOPPILASKOE

Ylioppilastutkintolautakunnan, Opetushallituksen ja Kuvataideopettajat KUVIS ry:n tapaaminen

Thomas Vikberg 21.10.2025

Uusi lainsäädäntö

- Eduskunta hyväksyi joulukuussa 2024 lainsäädännön, jonka mukaan taito- ja taideaineissa järjestetään ylioppilaskokeet syksystä 2029 alkaen.
- Lain mukaan ylioppilastutkintoa suorittavan kokelaan on suoritettava vähintään viisi koetta seuraavista ryhmistä:
 - äidinkieli ja kirjallisuus
 - matematiikka
 - toinen kotimainen kieli
 - vieraat kielet
 - reaaliaineet
 - taito- ja taideaineet.**Yhden kokeen tulee olla ryhmästä 1, kolme koetta eri ryhmistä 2–5 ja **yksi koe ryhmistä 2–6**
- Valtioneuvoston asetuksessa säädetään, että taito- ja taideaineiden kokeet järjestetään musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa.
 - Samalla säädetään, ettei näissä aineissa enää tarjota lukiodiplomia.

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2024

802/2024

Laki

ylioppilastutkinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ylioppilastutkinnosta annetun lain (502/2019) 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 ja 4 momentti, 4 §:n 4 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 10 ja 14 § ja 21 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 5 a § ja 19 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2–4 momentti siirtyvät 3–5 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Ylioppilastutkinto

Ylioppilastutkinto suoritetaan suomeksi tai ruotsiksi oppilaitoksen opetuskielen mukaisesti. Ylioppilastutkinto voidaan suorittaa myös englanniksi siten kuin 5 a §:ssä säädetään.

3 §

Ylioppilastutkinnon kokeet

Ylioppilastutkintoon kuuluu äidinkieliä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielissä, vieraisissa kielissä, matematikassa, luonnontieteellisissä, humanistis-yhteiskunnallisissa oppiaineissa (reaaliaineet) sekä taito- ja taideaineissa järjestettäviä kokeita.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, missä reaaliaineissa, vieraisissa kielissä ja taito- ja taideaineissa kokeet järjestetään, sekä kokeiden laatumisesta. Ylioppilastutkintolautakunta määrää, missä vieraisissa kielissä järjestetään kahden en tason mukaiset kokeet.

4 §

Kokeiden järjestäminen

Ylioppilastutkinnon kokeet järjestetään kirjallisesti tai digitaalisesti. Kokeisiin voi sisältyä suullisia tehtäviä ja valmistavia näyttöjä. Ylioppilastutkintolautakunta määrää tarkemmin kokeiden järjestämisestä ja siihen liittyvistä aikatauluista ja järjestelyistä. Ylioppilastutkintolautakunta voi kokeiden järjestämisen olosuhteita koskevasta enintään painavasta syystä päättää, että oppilaitoksen kokeet järjestetään toisin kuin muissa oppilaitoksissa.

HE 159/2024
SiVM 8/2024
EV 143/2024

1

Uudistukselle asetetut tavoitteet

- Uudistuksen tavoitteena on, että ylioppilastutkinto mittaa ja osoittaa entistä paremmin kokelaan lukion opetussuunnitelman oppimäärän mukaiset tiedot, taidot ja riittävän kypsyyden.
- Uudistus laajentaa toisen asteen opiskelijoiden mahdollisuuksia osoittaa lukion oppimäärään liittyvää osaamistaan ylioppilastutkinnossa.
- Lainsäädännön esitöissä todetaan erikseen, että taito- ja taideaineiden kokeilla ei pyritä helpottamaan ylioppilastutkinnon suorittamista millekään erityiselle opiskelijaryhmälle.

Kuvaaja: Janne Suhonen / Valtioneuvoston kanslia

Siirryttäessä lukiodiplomista ylioppilaskokeeseen näkökulma ja tavoite muuttuvat

Lukiodiplomi

1. Osoittaa erityisosaamista ja harrastuneisuutta.
2. Perustuu paikalliseen opetussuunnitelmaan.
3. Pitkäkestoinen näyttö.
4. Tarjonta riippuu koulutuksen järjestäjästä.
5. Arvioinnista päätetään paikallisesti.
6. Ei juurikaan hyödynnetä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa.
7. Arvioinnin tavoitteena on ohjata ja kannustaa opiskelua ja kehittää itsearviointia.

Ylioppilaskoe

1. Lukio-opinnoissa saavutetun osaamisen mittari.
2. Perustuu opetussuunnitelman valtakunnallisiin sisältöihin ja tavoitteisiin.
3. Ajallisesti rajattu – järjestetään kahdesti vuodessa.
4. Järjestettävä kaikissa lukioissa.
5. Arvostellaan riippumattomien sensorien toimesta yhtenäisillä kriteereillä.
6. Mahdollisuus laajaan hyödyntämiseen korkeakoulujen todistusvalinnassa.
7. Arvostelun tavoitteena verrata osaamista muihin kokelaisiin.

Uudistuksen valmistelua ohjaavat periaatteet

1. Ylioppilastutkinnon kokeet laaditaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.
 - Lukiokoulutuksen mukaisella osaamisella voi saavuttaa korkeimman arvosanan.
 - Kokeet eivät oleellisesti muuta oppiaineiden opetuksen luonnetta.
2. Ylioppilastutkinnon kokeet ovat luotettavia ja arvostettuja.
 - Taito- ja taideaineiden kokeita koskevat samat laatuvaatimukset kuin muitakin ylioppilaskokeita.
3. Ylioppilaskokeet voidaan järjestää kohtuullisin resurssein.
 - Kokeiden toimeenpanon suunnittelussa huolehditaan, että järjestelyt ovat kohtuulliset kokelaalle, koulutuksen järjestäjälle ja Ylioppilastutkintolautakunnalle. Tämä koskee sekä kokeiden suorittamista, järjestämistä että arvostelua.

Taito- ja taideaineiden kokeiden rakenne

Valmistava näyttö

- Suoritetaan ennen kirjallista koetta.
- Tehtävänanto annetaan kaikille kokeilaille samanaikaisesti.
- Uusintatilanteessa kokelaan on suoritettava valmistava näyttö uudelleen.
- Tuotokset tallennetaan digitaalisesti ja ovat tarkasteltavissa verkkoselaimella.

Kirjallinen koe

- Ajoittuu uudelle koepäivälle nykyisten tutkintopäivien yhteyteen.
- Samassa tutkintokerrassa voi suorittaa vain yhden taito- ja taideaineen kokeen.
- Järjestelyt vastaavat muita digitaalisia kokeita.

Taito- ja taideaineiden kokeiden rakenne

Valmistava näyttö

- Sisältö ja toteutustapa eivät ole vielä tiedossa.
- Valmistelun pohjana toimii muistio "Lähtökohtia ja näkemyksiä taito- ja taideaineiden kokeiden valmistelulle osaksi ylioppilastutkintoa" sekä siihen saatu lausuntopalaute:
 - Lausunnoissa tuotiin esiin, että valmistava näyttö tulisi olla erikseen arvosteltava pisteosuudeltaan merkittävä osa koetta.
 - Haastavana pidettiin tehtävänannon julkaisemista etukäteen, jolloin tuotoksen suunnittelu ei tapahdu valvotusti.
 - Näytölle varattua lyhyttä aikaa pidettiin haastavana.
 - Käytettävien materiaalien pitäisi olla hyvissä ajoin tiedossa ennen näytön järjestämistä.
- Ratkaistavia käytännön kysymyksiä mm.
 - Näytön toteutuksen aikaikkuna.
 - Lukioden puitteet ja resurssit.
 - Vilpin määrittely ja ehkäisy.
 - Arvosteltavan suoritteiden digitaalinen tallennus.

Kirjallisuuden koe

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Kevät 2025

- OPH:n työryhmän muistio luovutetaan YTL:lle, jonka jälkeen järjestetään lausuntokierros.
- YTL perustaa taito- ja taideaineiden kokeita valmistelevan jaoksen.

Syksy 2026

- Valmisteleva jaos muodostaa yhteisen käsityksen koekohtaisista määräyksistä ja niihin liittyvistä esimerkkitehtävistä.

Syksy 2028

- Järjestetään valtakunnallinen harjoituskoe.
- Nimetään asiantuntijajäsenet sensorointiin.

Aikataulu elää ja
tarkentuu valmistelun
edetessä.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Syksy 2025

- Valmisteleva jaos muodostaa yhteisen näkemyksen valmistavan näytön toimeenpanosta.

Kevä

- OPH luovu
- järje
- YTL p
- taide
- valm

Kevä

- Mää
- esim
- lausu
- YTL: r
- mää
- peru

Kevä

- Vast
- uusit

Kevä 2026

Valmisteleva jaos muotoilee
yhteisen näkemyksen
valmistavan näytön
toimeenpanosta.

Syksy 2026

Valmisteleva jaos muodostaa
yhteisen näkemyksen
valmistavan näytön
toimeenpanosta.

muodostaa
yhteisen näkemyksen
valmistavan näytön
toimeenpanosta.

akunnallinen
ntijajäsenet

Aikataulu elää ja
tarkentuu valmistelun
edetessä.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Kevät 2025

- OPH:n työryhmän muistio luovutetaan YTL:lle, jonka jälkeen järjestetään lausuntokierros.
- YTL perustaa taito- ja taideaineiden kokeita valmistelevalle jaokselle.

Kevät 2027

- Määräysluonnoksista ja esimerkkitehtävistä pyydetään lausunnot.
- YTL:n yleiskokous hyväksyy määräykset saadun palautteen perusteella.

Kevät 2029

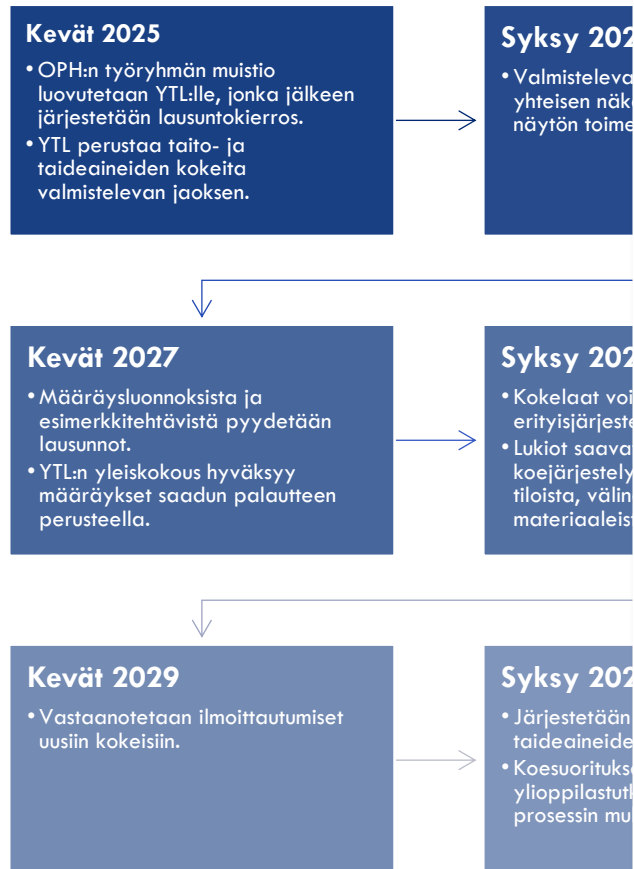
- Vastaanotetaan ilmoittautumiset uusiin kokeisiin.

Kevät 2026

- Valmistavan näytön suuntaviivat esitellään opettajille ja muille sidosryhmille.
- Näytön saavutettavuutta suunnitellaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Syksy 2026

- Valmistelevalle jaokselle muodostaa yhteisen käsityksen koekohtaisista määräyksistä ja niihin liittyvistä esimerkkitehtävistä.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Kevät 2027

- Määräysluonnoksista ja esimerkkitehtävistä pyydetään lausunnot.
- YTL:n yleiskokous hyväksyy määräykset saadun palautteen perusteella.

Syksy 2026

- Valmisteleva jaos muodostaa yhteisen käsityksen koekohtaisista määräyksistä ja niihin liittyvistä esimerkkitehtävistä.

Syksy 2028

- Järjestetään valtakunnallinen harjoituskoe.
- Nimetään asiantuntijajäsenet sensorointiin.

Aikataulu elää ja
kehittyy valmistelun
edetessä.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Syksy 2027

- Kokelaat voivat hakea erityisjärjestelyjä kokeisiin.
- Lukiot saavat tiedon koejärjestelyjen edellyttämistä tiloista, välineistä ja materiaaleista.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Kevät 2025

- OPH:n työryhmän muistio luovutetaan YTL:lle, jonka jälkeen järjestetään lausuntokierros.
- YTL perustaa taito- ja taideaineiden kokeita valmistelevan jaoksen.

Kevät 2027

- Määräysluonnoksista ja esimerkkitehtävistä pyydetään lausunnot.
- YTL:n yleiskokous hyväksyy määräykset saadun palautteen perusteella.

Kevät 2029

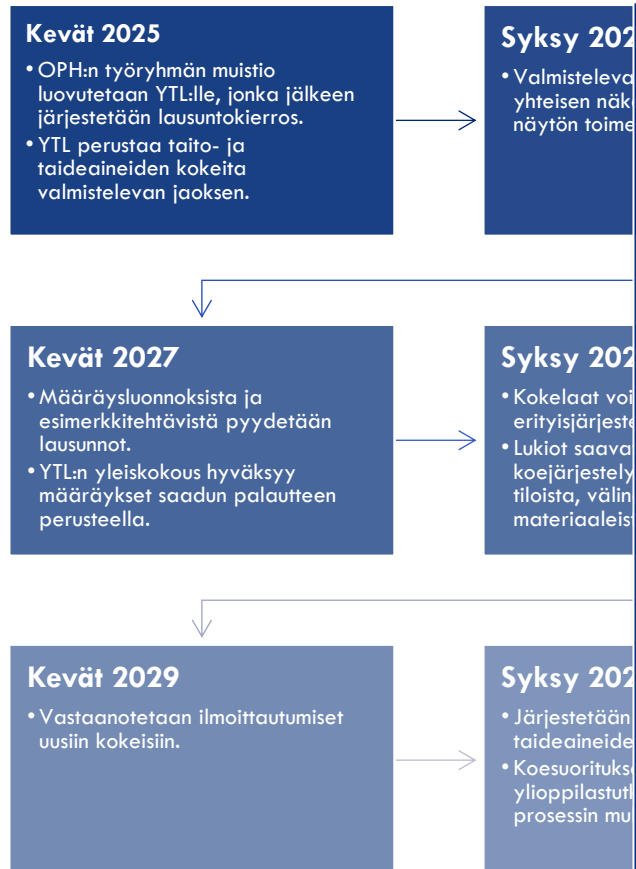
- Vastaanotetaan ilmoittautumiset uusiin kokeisiin.

Kevät 2028

- Päätetään syksyn 2029 koepäivät.
- Valmistelevan jaoksen työ päättyy, ja sen tehtävät siirtyvät YTL:n vakiintuneisiin toimielimiin uusien jaosten muodossa.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Syksy 2028

- Järjestetään valtakunnallinen harjoituskoe.
- Nimetään asiantuntijajäsenet sensorointiin.

Aikataulu elää ja
tarkentuu valmistelun
edetessä.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Kevät 2025

- OPH:n työryhmän muistio luovutetaan YTL:lle, jonka jälkeen

Syksy 2025

- Valmisteleva jaos muodostaa yhteisen näkemyksen valmistavan

Kevät 2026

- Valmistavan näytön suuntaviivat esitellään opettajille ja muille

Syksy 2026

- Valmisteleva jaos muodostaa yhteisen käsityksen koekohtaisista määräyksistä ja niihin liittyvistä esimerkkitehtävistä.

Syksy 2028

- Järjestetään valtakunnallinen harjoituskoe.
- Nimetään asiantuntijajäsenet sensorointiin.

Kevät 2029

- Vastaanotetaan ilmoittautumiset uusiin kokeisiin.

Aikataulu elää ja
tarkentuu valmistelun
edetessä.

Alustava valmisteluaikataulu taito- ja taideaineiden kokeille

Kevät 2025

- OPH:n työryhmän muistio luovutetaan YTL:lle, jonka jälkeen järjestetään
- YTL:n taideaineiden valmistelu

Syksy 2025

- Valmisteleva jaos muodostaa yhteisen näkemyksen valmistavan

Kevät 2026

- Valmistavan näytön suuntaviivat esitellään opettajille ja muille

Syksy 2026

- Valmisteleva jaos muodostaa yhteisen käsityksen koekohtaisista kokeista, joihin liittyvistä

Syksy 2029

- Järjestetään ensimmäiset taito- ja taideaineiden kokeet.
- Koesuoritukset etenevät ylioppilastutkinnon monivaiheisen prosessin mukaisesti.

Lopuksi

1. Taito- ja taideaineiden kokeiden valmistelu etenee lainsäädännössä asetetun aikataulun mukaisesti kohti syksyä 2029.
2. Kokeisiin liittyy yhä useita avoimia kysymyksiä, mutta laaja valmistelutyö luo vahvan perustan kokeiden toimeenpanon tarkemmalle määrittelylle.
3. Ylioppilastutkinto tehdään yhdessä – tutkinnon onnistuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä opettajien, lukioden, muiden sidosryhmien ja Ylioppilastutkintolautakunnan välillä.

